

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2007-1-105 (Özelleştirme Nihai Bildirim)
Karar Sayısı : 08-47/651-248
Karar Tarihi : 24.7.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: F.Yeşim AKCOLLU, Bülent GÖKDEMİR, M. Selim ÜNAL,
Metin PEKTAŞ, Çiğdem ÜNAL

**C. BİLDİRİMDE
BULUNAN**

20

: - Ankara Büyükşehir Belediyesi

D. TARAFLAR

: - Ankara Büyükşehir Belediyesi
Hipodrom Cad. No:18 Varlık Yenimahalle - Ankara

- EGO Ankara Elektrik ve Havagazı Müessesesi
Toros Sokak Sıhhiye - Ankara

- Belko-Ankara Kömür ve Asfalt İşletmeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
Koroğlu Sokak No:13 Çankaya - Ankara

30

- Belso-Ankara Soğuk Hava Depo İş. Gıda San. Tic. A.Ş.
Toptancı Hal İçi Yenimahalle - Ankara

- Portaş-Ankara Büyükşehir Bel. Pro. Org. İş. İnş. Taah. Tic.
A.Ş.
Yeşilvadi Sokak No:8/c Dikmen - Ankara

- Global-AAICM-STFA Ortak Girişim Grubu
Rıhtım Cad. No:51 Karaköy - İstanbul

40

- Elektromed Elektronik Sanayi ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.
1.OSB Uygurlar Cad. No:4 Sincan - Ankara

- Çalık Enerji San. ve Tic. A.Ş.
Yaşam Caddesi, Akplaza Kat 17 Söğütözü - Ankara

E. DOSYA KONUSU: Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş.'nin hisselerinin tamamının, Ankara Büyükşehir Belediyesince blok satış yöntemi ile özelleştirilmesi işlemine izin verilmesi talebi.

50

F. DOSYA EVRELERİ: Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığının, Kurum kayıtlarına 19.3.2008 tarih ve 1720 sayı ile intikal eden başvurusu üzerine, dosyaya

ilişkin olarak talep edilen ilave bilgi ve belgeler, Elektromed Elektronik Sanayi ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.'nin 28.3.2008 tarih ve 1936 sayı ile; Çalık Enerji San ve Tic. A.Ş.'nin 8.4.2008 tarih ve 2161 sayı ile; Global-AAICM-STFA Ortak Girişim Grubu'nun 4.4.2008-2101, 7.4.2008-2152, 14.5.2008- 2999, 23.5.2008-3189, 18.6.2008-3812, 3.7.2008-4220, 4.7.2008-4265, 11.7.2008-4456, 16.7.2008-4534 tarih ve sayılar ile; Ankara Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı'nın 22.4.2008-2445, 24.4.2008-2487, 8.5.2008-2853, 9.5.2008-2873, 21.5.2008-3167, 18.6.2008-3804 tarih ve sayılar ile Kurum kayıtlarına intikal eden yazılarıyla tamamlanmıştır. Dosyanın eksiklikleri Kurum kayıtlarına 16.7.2008 tarih ve 4534 sayı ile intikal eden yazı ile tamamlanmış olduğundan, bildirim tarihi olarak 16.7.2008 tarihi esas alınmıştır.

Dosyadaki eksikliklerin tamamlanması üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1998/4 sayılı Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde düzenlenen 17.7.2008 tarih 2007-1-105/Öİ-08-FYA sayılı Özelleştirme Ön İnceleme Raporu 18.7.2008 tarih, REK.0.05.00.00-120/114 sayılı Başkanlık Önergesi ile 08-47 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda;

- Söz konusu işlemlerin 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında Rekabet Kurulunun iznine tabi olduğu,
- Söz konusu devralma işlemlerinde, Global-AAICM-STFA Ortak Girişim Grubunun veya Elektromed Elektronik Sanayi ve Sağlık Hizmetleri A.Ş. veya Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin devralan taraf olması durumunda, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığı,
- Dolayısıyla söz konusu devir işlemlerine 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde izin verilmesi gerektiği

ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Özelleştirme İşlemine İlişkin Süreç

Daha önce EGO Ankara Elektrik ve Havagazı Müessesesi Genel Müdürlüğü (EGO) tarafından gerçekleştirilmekte olan Ankara ili doğal gaz dağıtım faaliyeti, 1.9.2007 tarihinden itibaren 4646 sayılı Kanun'un geçici 3. maddesine (e) bendini ekleyen 5669 sayılı Doğal Gaz Piyasası Kanunu'nda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'da yer alan *"ilgili bendin yürürlüğe girdiği tarihten¹ itibaren üç ay içinde Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre doğal gaz dağıtım faaliyeti yapmak üzere anonim şirket statüsünde yeni bir şirket kurularak EGO mülkiyet ve/veya işletmesinde bulunan doğal gazın şehir içi dağıtım ile ilgili tüm altyapı tesisleri, varlıklar, taşınır ve taşınmazlar, hak, alacak ve borçlar, leh ve aleyhe açılmış olan davalar ile icra takipleri ve iş mevzuatına tabi personel, şirketin*

¹ 5669 sayılı Kanunun 2. maddesi ile Kanunun yayımı tarihinde (12.6.2007) yürürlüğe gireceği hükme bağlanmıştır.

kurulduğu tarihten itibaren iki ay içinde EGO ile şirket arasında yapılacak protokolle şirkete devredilecektir.“ hükmü uyarınca 10.8.2007 tarihinde kurulmuş bir anonim şirket olan Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş. (Başkent) tarafından gerçekleştirilmeye başlamıştır.

110 Söz konusu şirket, Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 15.6.2007 tarihli ve 1604 sayılı kararı ile özelleştirme kapsamına alınmıştır. 5669 sayılı Kanun uyarınca EGO'dan Başkent'e devredilmesi öngörülen unsurların devri 31.8.2007 tarihinde gerçekleştirilmiş olup EPDK tarafından Başkent'e 31.8.2007 tarihinden itibaren 30 yıllık DAG/1298/162 sayılı Dağıtım Lisansı verilmiştir.

120 Ankara Büyükşehir Belediye Başkanlığının Kurum kayıtlarına 4.9.2007 tarih ve 5839 sayı ile intikal eden yazısında, 5669 sayılı Kanun gereğince Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin, Başkent'in özelleştirilmesine karar vermiş olduğu ve özelleştirme çalışmalarına başlandığı belirtilmiş ve ihale şartnamesinin hazırlığına esas teşkil etmek üzere 4054 sayılı Kanun'un ilgili hükümleri ve bu Kanun'a dayanılarak çıkartılan 1998/4 sayılı Tebliğ'in 3. maddesi uyarınca Rekabet Kurulunun görüşü talep edilmiştir.

130 Bunun üzerine, 1998/4 sayılı Tebliğ hükümlerine göre hazırlanan 8.10.2007 tarihli Mesleki Daire Görüşü, 8.10.2007 tarihinde Ankara Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreterliğine gönderilmiştir. Konuya ilişkin olarak Ankara Büyükşehir Belediyesi Genel Sekreterliğinin görüşünün, 10.10.2007 tarih ve 6731 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmesi üzerine hazırlanan 10.10.2007 tarih ve 2007-1-105/BN-07-FYA sayılı Bilgi Notu, 15.10.2007 tarih ve REK.0.05.00.00-140/186 sayılı Başkanlık Önergesi üzerine 18.10.2007 tarih ve 07-79 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş olup; 07-79/984-M sayı ile;

130 “- *Bildirim konusu işlemin 1998/5 sayılı Tebliğ ile değişik 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında bir özelleştirme işlemi olduğu, Başkent Doğal Gaz Dağıtım A.Ş.'nin “serbest olmayan tüketicilere (abone) yapılan doğal gaz satışları” pazarındaki pazar payı ve cirosu bakımından işlemin ön bildirim tabii olduğu,*

140 - *Ankara ilindeki doğal gaz dağıtım faaliyetinin, rekabetin tesisi bakımından diğer tüm piyasa faaliyetlerinden hukuki olarak ayrıştırılması, dolayısıyla doğal gaz dağıtım dışındaki faaliyetlerin, dağıtım faaliyeti gösteren şirketten ayrı tüzel kişilikler altında yapılandırılmış şirketlerce gerçekleştirilmesi koşulunun ihale şartnamesinde yer alması gerektiği,*

140 - *Alicı adayları belli olduktan sonra 1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi uyarınca yapılacak değerlendirmede 4054 sayılı Kanun'un ilgili maddelerine aykırılıklar ve sakıncalar belirlenmesi halinde, devirle ilgili koşul ve yükümlülükler getirilebileceği veya devre izin verilmeyebileceği, dolayısıyla bu hususun ihaleye katılacak teşebbüsün/teşebbüslerin bilgisine sunulması bakımından ihale şartnamesinde belirtilmesinin gerekli olduğu”*

150 şeklindeki Kurul görüşü oluşmuştur.

150 Söz konusu Rekabet Kurulu görüşü doğrultusunda oluşturulan ihale şartnamesi çerçevesinde 14.3.2008 tarihinde gerçekleştirilen ihale sonucunda adı geçen teşebbüsler ihalede en yüksek teklifi vermişlerdir.

H.2. Taraflar

H.2.1. Devralınan: Başkent

160 Başkent, 5669 sayılı Kanun ve Ankara Büyükşehir Belediye Meclisinin 15.6.2007 tarih ve 1603 sayılı kararı doğrultusunda, doğal gaz dağıtım faaliyeti yapmak üzere 10.8.2007 tarihinde kurulmuştur. Sermayesi 700.000.000 YTL olup, bu sermaye her biri 1.000 YTL değerinde 700.000 hisseye ayrılmıştır. Yönetim Kurulu; Kamil Kılıç, Zübeyir Arık, Kazım Usta, Mustafa Gül ve Ramazan Akbaş'dan oluşan Başkent'in hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 1- Başkent'in hissedarlık yapısı

HİSSEDAR	HİSSE ADEDİ	HİSSE ORANI (%)
Ankara Büyükşehir Belediyesi	693.000	99,0
EGO Ankara Elektrik ve Havagazı Müessesesi	6.790	0,97
Belko-Ankara Kömür ve Asfalt İşletmeleri San. ve Tic. Ltd. Şti.	70	0,01
Belso-Ankara Soğuk Hava Depo İşletmeciliği Gıda San. Tic. A.Ş.	70	0,01
Portaş- Ankara Büyükşehir Bel. Pro. Org. İş. İnş. Taah. Müş.Tic. A.Ş.	70	0,01
Toplam	700.000	100

170 Merkezi Ankara'da bulunan şirketin ana faaliyet alanı doğal gaz alımı ve dağıtımı olup, EPDK tarafından şirkete, Ankara şehri mücavir alanı içerisinde yerleşim birimlerine doğal gaz dağıtımı ve satışı için 31.8.2007 tarihinden itibaren 30 yıl süreli dağıtım lisansı verilmiştir.

180 1.9.2007 tarihinden itibaren Ankara mücavir alan sınırları içinde doğal gaz dağıtım ve satışı faaliyetini yürütmekte olan Başkent'in 2007 başı itibarıyla toplam abone sayısı (.....) olup, bu abonelerin tiplerine göre dağılımı aşağıda yer almaktadır. Ayrıca, dosyada yer alan bilgilere göre; servis hatları çekilen ancak tesisat, bina içi altyapı ve abonelik süreçleri tamamlanmayan iç tesisat aşamasına gelmiş yaklaşık (.....) adet, iç tesisatı ve iş bitim evrakı hazırlanmış abonelik sürecine hazır (.....) adet olmak üzere toplam (.....) abone potansiyeli bulunmaktadır.

Tablo 2- Başkent'in Müşteri Portföyü

MÜŞTERİ TİPİ		ADEDİ
Serbest Olmayan Tüketiciler	Mesken	(.....)
	Memurin	(.....)
	Ticarethane	(.....)
	Resmi Kurum	(.....)
	Özel Kurum	(.....)
	Sefarethane	(.....)
	Sanayi	(.....)
	Diğer	(.....)
Serbest Tüketiciler (Ülker, Ostim OSB, GNG Oto Doğalgaz)		(.....)
Toplam		(.....)

Ankara'da doğal gaz dağıtım ve satış faaliyetinin 31.8.2007 tarihine kadar EGO tarafından yürütülmüş olması nedeniyle bu kapsamda hazırlanmış mali tablolar ışığında, 2006 yılında doğalgaz faaliyetlerinden elde edilen cironun (.....) YTL olduğu görülmektedir.

190 H.2.2. Muhtemel Devralanlar

H.2.2.1. Global – AAICM – STFA Ortak Girişim Grubu

Belediye tarafından yapılan ilk bildirimde söz konusu ortak girişim grubu Global-Energaz olarak adlandırılmasına rağmen, daha sonra ihale şartnamesinde de müsaade edildiği şekilde yeni ortaklar ortak girişim grubuna dahil edilmiştir. Yeni oluşan ortak girişim grubunda kontrol unsurunu elinde bulunduran ortaklar Global Yatırım Holding A.Ş., ABN Ambro Infrastructure Capital Management Ltd (AAICM) ve STFA Yatırım Holding A.Ş. (STFA) olduğu için, bundan sonra ortak girişim grubu “Global-AAICM-STFA Ortak Girişim Grubu” olarak anılacaktır.

Dosyadaki bilgi ve belgelerden Global-AAICM-STFA Ortak Girişim Grubu’nun aşağıdaki ortaklardan oluşacağı anlaşılmaktadır.

Tablo 3- Ortak Girişim Grubu’nun hissedarlık yapısı

Hissedar	Pay (%)
Global Holding	51.66
AAICM	33.33
STFA	10
Energaz	5
Erol Göker	0.01
Toplam	100

Ortak Girişim Grubu ortaklarına ilişkin bilgiye ise aşağıda yer verilmiştir.

Global Yatırım Holding A.Ş. (Global Holding)

210 Dosya mevcudu bilgilerden; Başkent’in özelleştirilmesine yönelik ihalede en yüksek teklifi veren Ortak Girişim Grubu’nun üyesi olan ve 1990 yılında Global Menkul Değerler A.Ş. adı ile kurulan şirketin, halihazırda Global Yatırım Holding A.Ş. ticaret unvanı altında finans, altyapı, enerji ve ulaştırma işletmeciliği alanlarında faaliyet gösteren teşebbüslerin sermayeleri ve yönetimlerine katılan bir holding şirketi olduğu anlaşılmaktadır. %99,99’u halka arz edilmiş olan Global’in hisseleri İstanbul Menkul Kıymetler Borsası’nda işlem görmektedir. Bildirim formunda 2007 yılı cirosu (.....) YTL olarak bildirilen teşebbüsün ortaklık ve yönetim kurulu yapıları aşağıdaki gibidir:

220

Tablo 4- Global’in Ortaklık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
Mehmet Kutman	1,49
Erol Göker	0,006
Ecofin Group Funds	10,47
Avrasya Yatırım Holding A.Ş.	14,64
Diğer (Halka açık, vb)	73,394
Toplam	100

Tablo 5- Global’in Yönetim Kurulu Yapısı

Mehmet Kutman	Başkan
Erol Göker	Başkan Vekili
Ayşegül Bense	Üye
Gregory Micheal Kiez	Üye
Trevor Trefgarne	Üye
Landon Thomas	Üye
Timothy Skerman	Üye

Bildirim formunda Global'in doğalgaz pazarında doğrudan herhangi bir faaliyetinin bulunmadığı, ancak bu pazarda faaliyet gösteren Enerji Yatırım Holding A.Ş. (Enerji A.Ş.)'nin yaklaşık %50 hissesine sahip olduğu ifade edilmektedir. Dosya mevcudu bilgilerden, Enerji A.Ş.'nin, Global ve STFA'nın ortak kontrolünde olduğu anlaşılmaktadır.

230

Enerji A.Ş. ise Energaz Gaz Elektrik Su Dağıtım A.Ş. (Energaz)'nin yaklaşık %53 oranında hissedarı konumundadır.

Energaz Gaz Elektrik Su Dağıtım A.Ş. (Energaz)

Energaz'ın faaliyet konusunun özellikle doğal gaz ve elektrik dağıtımı ile şehir içi su dağıtım şebekelerinin işletilmesidir. 2007 yılı cirosu (.....) YTL olarak bildirilen teşebbüsün ortaklık ve yönetim kurulu yapıları aşağıdaki gibidir:

240 Tablo 6- Energaz'ın Ortaklık Yapısı

Hissedar		Hisse Oranı (%)
Enerji A.Ş.		
Hissedar	Hisse Oranı (%)	
Global Holding	49,9998	52,9998
STFA ²	49,9998	
Mehmet Kutman	0,0002	
Sezai Emin Taşkent	0,0001	
Alp Yalçın Taşkent	0,0001	
Toplam	100,0	
Okyanus Taahhüt A.Ş.		
Hissedar	Hisse Oranı (%)	
Nusret Argun	49,0	29,5
Fikriye Argun	17,0	
Ömer Kazım Ergun	16,9	
Ayşenur Ergun	16,9	
Hayri Yıldırım Kocamaz	0,1	
Mehmet Erdoğan	0,1	
Toplam	100,0	
Tefirom İnşaat Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.		
Hissedar	Hisse Oranı (%)	
Tevfik Öz	91,4	17,5
Serpil Öz	8,0	
Muhittin Öz	0,2	
Derviş İlyaz	0,2	
Levent Hakkı Yılmaz	0,2	
Toplam	100,0	
İlker Keremoğlu		0,0001
Mehmet Kutman		0,0001
Toplam		100,0

Tablo 7- Energaz'ın Yönetim Kurulu Yapısı

Mehmet Kutman	Başkan
Gültekin Çınar	Başkan Vekili
Nusret Argun	Üye
Tevfik Öz	Üye
İlker Keremoğlu	Üye

Energaz'ın ortaklık yapısına ilişkin tablodan da görüldüğü üzere teşebbüsün yaklaşık %53 hissesini elinde bulunduran Enerji A.Ş. hisselerinin yaklaşık %50'si Global'e

² Daha önce, Temel İnşaat Taahhüt İmalat San. ve Tic. A.Ş. olarak bildirilen şirket unvanının daha sonra STFA Yatırım Holding A.Ş. olarak değiştirildiği belirtilmiştir.

yine yaklaşık %50'si STFA'ya ait bulunmaktadır. Energaz'ın diğer hissedarlarından Okyanus Taahhüt A.Ş. genel olarak inşaat ve taahhüt, Tefirom İnşaat Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş. ise inşaat, enerji, turizm ve taşımacılık alanlarında faaliyet göstermektedir.

250

Energaz'ın hisseleri A ve B grubu olarak ikiye ayrılmaktadır. Şirketin %52.99 hissesine sahip bulunan Enerji A.Ş., şirketin A grubu hisselerinin tamamını elinde bulundurmaktadır. Diğer yandan Energaz'ın yönetim kurulu 5 üyeden oluşmaktadır. Bu üyelere 1 (bir) tanesi A grubu hissedarlar, diğer 4 (dört)'ü ise şirket genel kurulu tarafından seçilmektedir. Şirketin çoğunluk hisselerini elinde bulunduran Enerji A.Ş.'nin, genel kurulun salt çoğunluğuna da sahip olduğu dikkate alındığında tüm yönetim kurulu üyelerinin Enerji A.Ş. tarafından atanacağı anlaşılmaktadır. Bu durumda da Energaz'ın kontrolünün Enerji A.Ş.'de olduğu görülmektedir.

260

Energaz çeşitli illerde doğalgaz dağıtım alanında faaliyet gösteren şirketlerin hissedarı olarak bunların yönetim ve kontrollerine iştirak etmektedir. Aşağıdaki tabloda bu şirketler ve Energaz'ın ortaklık payı bilgilerine yer verilmektedir:

Tablo 8- Energaz'ın doğalgaz dağıtım şirketlerindeki pay oranları³

Şirket	Şehir	Energaz Hisse Oranı (%)
ERS Aksaray Doğalgaz Dağıtım A.Ş.	Aksaray	99,96
Doğangaz Doğalgaz Dağıtım A.Ş.	Karaman	90,00
Kentgaz Denizli Doğalgaz Dağıtım A.Ş.	Denizli	89,99
Erzincan Doğalgaz Dağıtım A.Ş.	Erzincan	89,99
Olimpos Doğalgaz Dağıtım A.Ş.	Antalya	89,99
Netgaz Şehir Doğalgaz Dağıtım A.Ş.	Konya-Ereğli	89,93
Gaznet Şehir Doğalgaz Dağıtım A.Ş.	Konya	74,97
Niğde Nevşehir Doğalgaz Dağıtım A.Ş.	Niğde-Nevşehir	62,99
Çorum Doğalgaz Dağıtım A.Ş.	Çorum	27,50

ABN Amro Infrastructure Capital Management Ltd. (AAICM)

270

AAICM, İngiltere Finansal Hizmetler Kurumuna tabi, mali yatırım yöneticisi olarak faaliyet gösteren bir şirkettir. AAICM topluma temel hizmet temin eden, büyük ve öngörülebilir nakit akışı sağlayan, düzenlenmiş ya da yaklaşık tekel durumu olan veya uzun süreli imtiyaz veya benzer düzenlemelerle desteklenen büyük altyapı işlerinde yatırımlar yapmaktadır. AAICM'nin 2007 yılı cirosu (.....) YTL'dir.

AAICM İtalya, İspanya, İngiltere ve Avustralya'da; gaz nakliyesi, termo-solar güç santrali geliştirme, atık yönetimi, paralı yol, devlet ve özel okul ortaklıklar alanında faaliyet gösteren çeşitli şirketlerde hisse sahibidir. Şirketin Türkiye'de herhangi bir faaliyeti, iştiraki ya da bağlı ortaklığı bulunmamaktadır.

280

AAICM'nin tamamı 53 ülkede bankacılık faaliyeti gerçekleştiren ABN Amro Bank Gruba aittir. ABN Amro Bank Ekim 2007'de RFS Corporation tarafından devralınmıştır. RFS Corporation'ın hissedarlık yapısı ise aşağıdaki gibidir:

³ Uşak ilinde doğal gaz dağıtımından sorumlu olacak UDAŞ Uşak Doğalgaz Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye ilişkin olarak STFA ve Global arasında imzalanmış bir Ortaklık ve Münhasır İşbirliği Sözleşmesi bulunmaktadır. Konuya ilişkin olarak hisse devri süreci devam etmektedir, ancak henüz tamamlanmamıştır. Aydın ilinde doğal gaz dağıtımına ilişkin olarak Aydın Doğal Gaz Dağıtım lisansı ihalesine en yüksek peyi ileri sürerek ihaleyi kazanan Metangaz Şehir Doğalgaz Dağıtım A.Ş.'nin ortaklık yapısında ise Energaz'ın %1 payla ortak olması planlanmakta olup şirket dağıtım lisansını almak için EPDK'ya başvurmuştur ve inceleme halihazırda devam etmektedir.

Tablo 9- RFS Corporation Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Pay (%)
Royal Bank of Scotland Grup	38.3
Fortis Grup Holding	33.8
Banco Santander Holding	27.9
Toplam	100

STFA Yatırım Holding A.Ş. (STFA)

STFA başta inşaat taahhüt işleri olmak üzere sınai, ticari, zirai, mali, petrol ürünleri, doğalgaz, telekomünikasyon, mobitex malzemeleri ile her türlü taşımacılık, otomotiv, madencilik, turizm, bankacılık, aracılık, factoring ve finansal kiralama faaliyetleri gerçekleştirilmek; bu faaliyetleri gerçekleştirmek üzere kurulmuş şirketlere hissedar veya ortak sıfatı ile katılmak üzere kurulmuş İstanbul merkezli bir şirkettir.

STFA'nın yukarıda sıralanan alanlarda faaliyet gösteren çok sayıda iştiraki bulunmaktadır. Bu iştirakler arasında, STFA'nın %49.99 oranında hisseye sahip olduğu, daha önce de bahsi geçen Enerji A.Ş. de bulunmaktadır. Enerji A.Ş. iştirakleri aracılığıyla dokuz farklı doğalgaz dağıtım bölgesinde dağıtım faaliyet gerçekleştiren Energazın yaklaşık %53 oranında hissesine sahiptir.

STFA'nın hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 10: STFA'nın hissedarlık yapısı

Hissedar	Pay (%)
Tomris Taşkent	74,4
İnanç Vakfı	3,9
ADM Finans International B.V.	21,7
Diğer	0,001
Toplam	100

STFA'nın Yönetim Kurulu, Tomris Taşkent, Sezai Emin Taşkent, Alp Yalçın Taşkent, Nur Çetin Taşkent, Anthony Stalker'dan oluşmaktadır. STFA Yönetim Kurulu üyelerinden Sezai Emin Taşkent ve Alp Yalçın Taşkent, Aydın Doğalgaz Dağıtım A.Ş. ve Metangaz Şehir Doğalgaz Dağıtım A.Ş.'de de yönetim kurulu üyesi olarak görev yapmaktadır.

H.2.2.2. Elektromed Elektronik Sanayi ve Sağlık Hizmetleri A.Ş. (Elektromed)

Elektromed, ön ödemeli elektronik kartlı doğalgaz, elektrik ve su sayaçları imalatı, montajı, bakım, onarım ve servis hizmetleri alanında faaliyet göstermektedir. Bu alandaki imalat cirosu (.....) YTL ve satış cirosu (.....) YTL olan şirketin hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 11: Elektromed Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Pay (%)
Ahmet Kaya	72.25
Ali Fatih Şahin	26.59
Mehmet Şahin	0.50
Selim Kaya	0.33
Tunga Tekstil Konf. ve Orman Ürn. San. Tic. A.Ş.	0.33

320 Elektromedin Yönetim Kurulu ise Ahmet Kaya, Ali Fatih Şahin ve Mehmet Şahin'den oluşmaktadır.

Elektromed'in farklı alanlarda faaliyet gösteren üç iştiraki bulunmaktadır. Bunlardan Doğtaş Doğalgaz Dağıtım Pazarlama ve Bilgisayar Yazılım Ticaret A.Ş. (Doğtaş), doğalgazın depolanması ve dağıtımı ile her türlü bilgisayar yazılım, elektrik ve elektronik cihazlar imalatını ve satışı yapmak amacıyla kurulmuştur. Halihazırda Doğtaş yalnızca yalnızca bilgisayar yazılımı ve bilgisayar yedek parça satışı alanında faaliyet göstermekte olup şirketin doğalgaz dağıtımı ile ilgili hiçbir faaliyeti bulunmamaktadır.

330 Elektromed'in ikinci iştiraki, ev gereçleri ile her türlü madeni eşya, mutfak eşyaları, elektrikli fırın, soba ve dayanıklı tüketim mallarının imali ile alım ve satımı alanında faaliyet gösteren Termikel Madeni Eşya Sanayi İhracat ve İthalat Ticaret A.Ş.'dir.

Elektromed'in bir diğer iştiraki olan Tunga Dayanıklı Tüketim Malları Pazarlama Sanayi ve Ticaret A.Ş. ise her türlü orman ürünleri, ağaç ve metal malzemeler, yarı mamul ve mamuller ile bilimum sanayi ürünlerinin projelendirilmesi, imalatı ve satışı alanında faaliyet göstermektedir.

340 **H.2.2.3. Çalık Enerji San. ve Tic. A.Ş. (Çalık Enerji)**

Çalık Holding A.Ş. (Çalık Holding) bünyesinde yer alan Çalık Enerji 1998 yılında kurulmuş olup, petrol ve gaz, güç sistemleri, telekomünikasyon ve inşaat alanlarında faaliyet göstermektedir. %99 oranındaki hissesi Çalık Holdinge ait olan Çalık Enerjinin Yönetim Kurulu Ahmet Çalık (Başkan), Mahmut Çalık (Başkan Yrd.), Çiğdem Çalık ve Osman Saim Dinç'ten oluşmaktadır.

350 %99,9 oranındaki hissesi Ahmet Çalık'a ait olan Çalık Holdingin Yönetim Kurulu ise Ahmet Çalık, Mahmut Çalık, Serhat Albayrak ve Ertuğrul Gürler'den oluşmaktadır. Çalık Holding enerjinin yanı sıra, tekstil, inşaat, finans ve lojistik alanlarında faaliyette bulunmaktadır.

Çalık Holding bünyesinde enerji sektöründe faaliyet gösteren şirketlere ilişkin bilgilere aşağıda yer verilmektedir:

Naturel Gaz San. ve Tic. A.Ş.

360 2004 yılında kurulmuş olan Naturel Gaz, EPDK'dan almış olduğu lisanslar çerçevesinde Sıkıştırılmış Doğal Gaz (CNG) iletimi, dağıtımı ve Bursa, Sakarya, Antalya ve İzmir tesislerinde satışı faaliyetlerinde bulunmaktadır.

Yönetim Kurulu; Ahmet Çalık, Aksel Goldenberg, Burak Örnek, Osman Saim Dinç ve Rudolf Ruben Goldenberg'den oluşan Naturel Gaz'ın hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 12- Naturel Gaz Hissedarlık Yapısı

Hissedar	Hisse Oranı (%)
Çalık Enerji	40

Ahmet Çalık	10
Altındağ Yatırım	10
Rudolf Ruben Goldenberg	10
Lusi Aşer Goldenberg	10
Aksel Goldenberg	20
Toplam	100

370 **Bursa Şehiriçi Doğal Gaz Dağıtım Ticaret ve Taahhüt A.Ş. (Bursagaz)**

19.4.2004 yılında gerçekleştirilen özelleştirme ile birlikte Çalık Holding bünyesinde faaliyet göstermeye başlayan Bursagaz, EPDK'dan alınan 18.9.2003 tarihli dağıtım lisansı çerçevesinde Bursa Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde (Gemlik Dağıtım Bölgesi hariç) doğal gaz dağıtım faaliyeti gerçekleştirmektedir. Çalık Enerji 16.2.2007 tarih, 2007/5 sayılı ve 6.4.2007 tarih ve 2007/6 sayılı Yönetim Kurulu Kararları ile Bursagaza ait 35.511.000 payını (%39,9 sermaye oranı) EWE Enerji A.Ş. (EWE Enerji)'ye devretmiştir. Bu devir işlemi ile birlikte Bursagazın kontrolü Çalık Enerji ve EWE Enerjinin ortak kontrolüne dönüşmüştür.

380 EWE Enerji'nin %99,92 oranındaki hissesi EWE AG'ye aittir. %82 oranındaki hissesi Wesser-Ems-Energiebeteiligungen GmbH'ye, kalan hisseleri ise Energieverband Elbe-Weser Beteiligungsholding GmbH'ye ait olan EWE AG, EWE Enerji ve bilişim sektöründe faaliyet gösteren BTC Ekonom Bilişim Hizmetleri A.Ş. dışında Türkiye'de herhangi bir teşebbüste %10 oy hakkına, sermaye ya da malvarlığına sahip bulunmamaktadır.

390 Bildirim formunda, Bursagaz'ın 2006 yılı içerisinde serbest olmayan tüketicilerine sattığı gaz miktarı (.....) m³, yönettiği toplam gaz operasyonu ise (.....) m³ olarak yer almaktadır.

Yönetim Kurulu; Ahmet Çalık (Başkan), Ahmet Taçyıldız, Osman Saim Dinç, Mehmet Ertuğrul Gürler, Mehmet Ayhan Bolay, Dr. Werner Josef Brinker, Heiko Achim Harmis, Hüseyin Konçak ve Serhat Albayrak'tan oluşan Bursagaz'ın hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 13- Bursagaz'ın Hissedarlık Yapısı

Hissedar Adı	Hisse Oranı (%)
Çalık Enerji	50,1
EWE Enerji	39,9
Bursa Büyükşehir Belediyesi	10
Toplam ⁴	100,00

400 **Kayserigaz Kayseri Doğalgaz Dağıtım Pazarlama ve Ticaret A.Ş. (Kayserigaz)**

Çalık Enerji 16.4.2007 tarihinde gerçekleştirilen devralma işlemiyle, 2.10.2003 tarihli dağıtım lisansına sahip HSV Kayseri Doğalgaz Dağıtım Pazarlama ve Ticaret A.Ş.'nin hisselerinin %90'ını devralmıştır. Devralma işleminden sonra EPDK'nın 27.6.2007 tarih ve 1238-12 sayılı kararı ile unvanı değiştirilen Kayserigaz, Kayseri Büyükşehir ile Hacılar, Mimar Sinan, Hisarcık ve Kıranardı'dan oluşan dağıtım bölgesinde doğal gaz dağıtım faaliyetini sürdürmektedir.

⁴ Çalık Holding'in, Gap Günaydoğu A.Ş.'nin, Ahmet Çalık'ın, Mahmut Çalık'ın ve Çiğdem Çalık'ın Bursagaz'da %0,000002'şer hisseleri bulunmaktadır.

410 Bildirim formunda, Kayserigaz'ın 2006 yılı içerisinde serbest olmayan tüketicilerine sattığı gaz miktarı (.....) m³, yönettiği toplam gaz operasyonu ise (.....) m³ olarak yer almaktadır.

Yönetim Kurulu; Ahmet Çalık, Mehmet Ertuğrul Gürler, Osman Saim Dinç, Ertuğrul Altın ve Kemalettin Cengiz Tekinsoy'dan oluşan Kayserigaz'ın hissedarlık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 14- Kayserigaz'ın Hissedarlık Yapısı

Hissedar Adı	Hisse Oranı (%)
Çalık Gaz Dağ. Hiz. San. Ve Tic. A.Ş.	50
Kayseri Büyükşehir Belediyesi	10
Çalık Holding	0,0015
Ahmet Çalık	0,0985
EWE Enerji	39,90
Toplam	100,00

420 Dosya çerçevesinde, Çalık Holding bünyesinde yer alan herhangi bir tüzel kişiliğin doğal gazın satış, ithalat ve üretimi faaliyetinde bulunmadığı ifade edilmektedir.

H.3. İlgili Pazar

H.3.1. İlgili Ürün Pazarı

Doğal gaz piyasasına ilişkin faaliyetler, 4646 sayılı Kanun uyarınca ithalat, iletim, doğal gazın depolanması, toptan satış ve doğal gazın şehir içi dağıtımı şeklinde ayrılmıştır. Başkent'in faaliyet alanını "doğal gazın şehir içi dağıtımı ve perakende satışı" oluşturmaktadır.

430 Doğal gazın şehir içi dağıtımı ve perakende satışı faaliyetleri özel şirketler ve belediyeler tarafından gerçekleştirilmektedir. 4646 sayılı Kanunda belirtilen yeni dağıtım ihalelerine başlanmadan önce 6 şehirde 7 şirket kurulmuştur: İstanbul'da İgdaş ve Bahçeşehir, Ankara'da Baskent/EGO, İzmit'te İzgaz, Adapazarı'nda Agdaş, Eskişehir'de Esgaz ve Bursa'da Bursagaz, kurulan şirketlerdir.

2004 yılının başında BOTAŞ'a ait iki dağıtım şirketinin (Bursagaz ve Esgaz) özelleştirilmesiyle, BOTAŞ dağıtım faaliyetlerini tamamen elinden çıkarmıştır. Belediyelere ait dağıtım bölgelerinin özelleştirmesi Başkent ve İzgazın ardından İgdaş ile devam edecektir.

440 4646 sayılı Kanun uyarınca, yeni dağıtım bölgeleri – bir ilin büyüklüğünü geçemeyecek şekilde – sahip oldukları teknik ve ekonomik parametrelere göre belirlenmiştir ve bunlardan bazılarının ihaleleri EPDK tarafından halihazırda tamamlanmıştır. Mevcut durumda 53 bölgede ihaleler tamamlanmış ve 1 bölgede de ihale ilan edilmiştir.

450 EPDK'nın 27.12.2007 tarih ve 1436/5 sayılı Kurul kararı uyarınca dağıtım şirketlerinin faaliyette bulunabileceği dağıtım bölgesi sayısı 20'ye çıkarılmasının ardından, bazı şirketler çok sayıda bölgede dağıtım ihalesi almışlardır. EPDK'dan alınan bilgi ve belgeler ışığında, uygulamaya, yani yeni dağıtım bölgelerinde faaliyet göstermek üzere ihaleleri kazanan şirketlere bakıldığında, Nisan 2008 itibarıyla, tek bir şirketin aldığı bölge sayısı 9'a kadar yükselmiştir. 53 yeni dağıtım bölgesinden

27 tanesi 3 şirket arasında bölüşülmüştür. Kazancı Holding A.Ş. 11, Fatih Büyüktopçu 8, Energaz ise 8 bölgedeki⁵ dağıtım faaliyetini kontrol etmektedir.

Doğal gazın nihai tüketiciye satışında iki farklı müşteri grubu bulunmaktadır: “serbest tüketici” ve “serbest olmayan tüketici (abone)”.

4646 sayılı Kanun'a göre;

460

“serbest tüketici: yurt içinde herhangi bir üretim şirketi, ithalat şirketi, dağıtım şirketi veya toptan satış şirketi ile doğal gaz alım-satım sözleşmesi yapma serbestisine sahip gerçek veya tüzel kişi”yi,

“serbest olmayan tüketici (abone): doğal gazı kendi kullanımı için dağıtım şirketlerinden almak zorunda olan gerçek veya tüzel kişi”yi

ifade etmektedir.

470 Kanun’un 8/a maddesine göre serbest tüketici olabilecek teşebbüsler şu şekilde sıralanmıştır;

- Satın aldığı yıllık doğal gaz miktarı bir milyon metreküpten daha fazla olan tüketiciler ve kullanıcı birlikleri,
- Elektrik enerjisi üretimi için gaz satın alan şirketler,
- Elektrik ve ısı enerjisi üreten kojenerasyon tesisleri,
- Üretim faaliyetinde kullanılmak üzere, Türkiye’de doğal gaz üreten üretim şirketleri.

480 EPDK’nın 21.12.2006 tarih ve 1032 sayılı kararı⁶ uyarınca doğal gaz piyasasındaki serbest tüketicilere ilişkin esaslar ve 2007 yılında uygulanacak serbest tüketici olma sınırı belirlenmiştir. Buna göre 4646 sayılı Kanun’un yürürlüğe girmesinden önce alınmış bir hak, izin ve yetkilendirme uyarınca doğal gaz dağıtım faaliyetinde bulunan dağıtım şirketlerinin⁷ sorumluluk alanları dahilinde serbest tüketici limiti 1 milyon m³tür. EPDK tarafından dağıtım ihalesi düzenlenen ve Kanun’un 8/b maddesi uyarınca şehir içi doğal gaz dağıtım lisansı alan tüzel kişilerin sorumluluk alanları dahilinde ise serbest tüketici limiti 15 milyon m³tür.

490 Söz konusu EPDK kararı uyarınca aşağıdaki şartları sağlayan tüketicilerin serbest tüketici olduğu kabul edilmektedir;

- Bir önceki takvim yılına ait toplam doğal gaz tüketimleri serbest tüketici olma sınırını geçen tüketiciler ve kullanıcı birlikleri,
- İçinde bulunulan yılda gerçekleşen toplam doğal gaz tüketimleri serbest tüketici olma sınırını geçen tüketiciler ve kullanıcı birlikleri,
- İçinde bulunulan yılda serbest tüketici olma sınırını geçeceğini ilgili dağıtım lisansı sahibi tüzel kişiye taahhüt eden ve doğal gaz arzını sağlayan tesis kapasitesi dikkate alınarak hesaplanan tüketim değeri serbest tüketici olma sınırını geçen ve bu kapsamda tedarikçi ile yaptığı doğal gaz sözleşmesinin

⁵ Bunlara ek olarak, Energaz, Çorum bölgesinde de %27.5’lik bir hisseye sahiptir.

⁶ 29.12.2006 tarih ve 26391 sayılı Resmi Gazetede yayımlanmıştır.

⁷ 4646 sayılı Kanun’dan önce doğal gaz dağıtımını yapan şirketlerin faaliyet gösterdikleri şehirler; Ankara, İstanbul, Eskişehir, Bursa, İzmit ve Adapazarı’dır. Dosya konusu teşebbüs olan Başkent de bu kapsamda yer alan bir teşebbüstür.

- 500 miktara ilişkin bölümünü dağıtım şirketine ibraz eden tüketiciler ve kullanıcı birlikleri,
- Aynı dağıtım bölgesi içerisinde tek bir tüzel kişiliğin mülkiyetinde olan farklı tesislerdeki tüketimleri veya tüketim tahminleri toplamı (a), (b) ve (c) bentleri kapsamında serbest tüketici sınırını geçen tüketiciler.

510 Söz konusu hükümde geçen “kullanıcı birliği” 4646 sayılı Kanun’un 3. maddesinde tanımlanmıştır. Buna göre kullanıcı birliği kavramı; “Mülkiyetindeki dağıtım şebekesiyle üyelerinin doğal gaz ihtiyacını karşılayan organize sanayi bölgelerini (OSB) ve kooperatiflerini” ifade etmektedir. Dolayısıyla 4646 sayılı Kanun ile organize sanayi bölgeleri tüketim miktarlarına bakılmaksızın serbest tüketici olarak kabul edilmişlerdir.

EPDK bütün tüketiciler serbest tüketici oluncaya kadar serbest tüketici olma limitini indirerek her yıl yeniden belirleyecektir.

520 Dağıtım şirketleri dağıtım faaliyetlerinin yanı sıra kendi bölgelerinde perakende satış gerçekleştirmektedirler. Hatta, dağıtım şirketleri kendi bölgelerindeki serbest olmayan tüketicilere doğal gaz satış hizmeti vermekle yükümlüdürler. Kendi bölgelerinde yer alan serbest tüketici olmaya hak kazanan tüketicilere ise talep etmeleri durumunda doğal gaz tedarik etmektedirler.

530 Doğal gazın nihai tüketicilere satışına bakıldığında, tarifelerin serbest olan tüketiciler ve serbest olmayan tüketiciler için ayrı ayrı tanımlandığı, serbest olan tüketicilerin alt grupları için alınan miktar, sözleşme süresi gibi kriterlere dayanılarak herhangi bir tarife ayrıştırması yapılmadığı görülmektedir. Mevcut durumda, dağıtım şirketi, serbest olan tüketicilere yaptığı satışlarda BOTAS’ın doğal gaz satış fiyatı üzerine bir taşıma bedeli eklemekte; serbest olmayan tüketicilere yapılan satışlarda ise BOTAS’ın doğal gaz satış fiyatına birim hizmet ve amortisman bedelini eklemektedir. Tedarik pazarının rekabete açılması ve BOTAS’ın yanı sıra yeni tedarik şirketlerinin piyasada faaliyete başlamasının ardından, dağıtım şirketleri tarife hesaplarında BOTAS satış fiyatı yerine yeni teşebbüsün satış fiyatını kullanacaklardır. Dolayısıyla, dağıtım şirketinin nihai tüketicilere yapmış olduğu satışlarda serbest olan ve serbest olmayan tüketiciler için farklı rekabet koşulları ortaya çıkmaktadır.

540 Dağıtım şirketlerinin gerçekleştirdiği bir başka faaliyet de, kendi dağıtım lisanslarında tanımlanan dağıtım bölgelerinde bulunup da, bir toptan satış şirketinden gaz tedarik eden serbest tüketicilere, kendi dağıtım şebekesi ile gazın taşınmasını yapmaktır. Söz konusu faaliyet de serbest tüketicilere yapılan satışlar çerçevesinde değerlendirilmiştir.

Bu tanımlar çerçevesinde, işlem konusu dosya kapsamında ilgili ürün pazarları, “serbest tüketicilere yapılan doğal gaz satışları” ile “serbest olmayan tüketicilere (abonelere) yapılan doğal gaz satışları” pazarları olarak belirlenmiştir.

H.3.2. İlgili Coğrafi Pazar

Özelleştirilecek olan şirketin yasal olarak doğal gaz dağıtım ve perakende satış faaliyetini gösterebileceği bölgeler göz önüne alındığında, ilgili coğrafi pazar “Ankara ili mücavir alanı” olarak tanımlanmıştır.

550

H.4. Değerlendirme

H.4.1. İşlemin Niteliği Bakımından Yapılan Değerlendirme

1998/4 sayılı Tebliğ'in 'Kapsam' başlıklı 2. maddesinde yer alan "Aşağıda sayılan haller hariç olmak üzere, bir teşebbüsün ortaklık paylarının ya da diğer hak ve araçların tümünün veya bir kısmının teşebbüsün üzerindeki kontrolü değiştirecek ya da karar organlarını etkileyecek şekilde yahut mal veya hizmet üretimine yönelik birimlerin özelleştirme yolu ile her türlü devri bu Tebliğ hükümlerine tabidir." hükmü uyarınca bir teşebbüsün ortaklık paylarının özelleştirme yoluyla devri niteliğini taşıyan bildirim konusu işlem anılan Tebliğ hükümlerine tabidir.

H.4.2. Eşikler Bakımından Değerlendirme

Söz konusu işlem, 1998/4 sayılı Tebliğ'in "Ön Bildirime Tabi Özelleştirme Yoluyla Devralmalar" başlıklı 3. maddesinde yer alan "...özelleştirilecek teşebbüs ya da mal veya hizmet üretimine yönelik birimin ilgili ürün piyasasındaki pazar payının %20'yi veya cirosunun 20 trilyon Türk Lirasını aşması ya da bu eşikler aşılmaya bile özelleştirilecek teşebbüsün hukuki veya fiili imtiyazlara sahip olması..." ifadesi uyarınca ön bildirim tabi bir özelleştirme işlemi olup, Rekabet Kurulunun 18.10.2007 tarih ve 07-79/984 sayılı görüşü çerçevesinde 14.3.2008 tarihinde özelleştirme ihalesi gerçekleştirilmiştir.

Aynı Tebliğ'in 5. maddesinde "...ön bildirimde bulunulması zorunlu olan özelleştirme yoluyla devralma işlemlerinde ve ön bildirim tabi olmamakla birlikte bu Tebliğ kapsamında olan özelleştirme yolu ile devralma işlemi taraflarının ilgili ürün piyasasındaki toplam pazar paylarının %25'i veya cirolarının 25 trilyon Türk Lirasını aşması halinde; devralma işlemlerinin hukuki geçerlilik kazanabilmeleri için Rekabet Kurulundan izin alınması zorunludur." hükmü yer almaktadır.

Başkent'in 2007 yılı itibarıyla ilgili ürün pazarlarında elde etmiş olduğu ciro ve pazar payı bilgilerine aşağıdaki tabloda yer verilmektedir.

Tablo 15- Başkent'in İlgili Ürün Pazarlarındaki Ciro ve Pazar Payı Rakamları (2007)

İlgili Ürün Pazarı	Ciro (YTL)	Pazar Payı (%)
Serbest Olmayan Tüketici (Abone)	(.....)	100
Serbest Tüketici	(.....)	(....)

Tablodan da görüleceği üzere serbest olmayan tüketicilere yapılan doğal gaz satışları pazarında (.....) YTL ciro ve %100 oranındaki pazar payı ile 1998/4 sayılı Tebliğ'in 5. maddesi ile öngörülen eşikler aşılmış olduğu için söz konusu özelleştirme yoluyla devralma işlemi her üç muhtemel devralan bakımından da Rekabet Kurulunun nihai iznine tabi bir devralma işlemidir.

H.4.3. İşlemin 4054 Sayılı Kanun'un 7. Maddesi Açısından Değerlendirilmesi

Söz konusu devir işlemine yönelik olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında yapılan hâkim durum analizi iki temel konuya odaklanmalıdır. Bunlardan birincisi Başkenti devralacak teşebbüsün bölgesel doğal tekel niteliği taşıyan dağıtım hizmetleri pazarında hâkim duruma gelmesi ya da mevcut hâkim durumunu güçlendirmesinin söz konusu olup olmadığıdır. İncelenmesi gereken ikinci konu ise, anılan teşebbüsün

600 devralma işlemleri sonrasında dikey bütünleşik bir yapıya kavuşmak suretiyle mevcut hâkim durumunu güçlendirip güçlendirmeyeceğidir.

Bu noktada öncelikle, dağıtım hizmeti yükümlülüğünün özelleştirme veya lisanslama yoluyla devrinin, hizmetin bölgesel doğal tekel niteliği gereği bir tekel hakkı devri anlamına gelmekte olduğu belirtilmelidir. Bir başka ifadeyle tüm dağıtım şirketleri, lisanslarında tanımlanan dağıtım bölgesi sınırları içinde serbest olmayan tüketiciler nezdinde zaten tekel konumunda bulunmaktadır. Bu nedenle söz konusu hizmetin fiyatlandırılması EPDK tarafından gerçekleştirilmektedir.

610 Yukarıda ifade edildiği üzere dağıtım şirketleri kendi bölgeleri içinde mukim serbest olmayan tüketicilere münhasıran doğal gaz satışı gerçekleştirmektedir. Öte yandan rekabete açık olan serbest tüketiciler bakımından, dağıtım şirketleri EPDK tarafından öngörülen düzenleme rejimi bağlamında toptan satış şirketleri ile rekabet eden bir aktör konumunda bulunmamaktadır.

Nitekim 4646 sayılı Kanun'un "*Tanımlar*" başlıklı üçüncü maddesinde dağıtım; "*doğal gazın müşterilere teslim edilmek üzere mahalli gaz boru hattı şebekesi ile naklini ve perakende satışı*", toptan satış ise; "*doğal gazın dağıtım şirketlerine ve serbest tüketicilere yapılan satışı*" şeklinde tanımlanmaktadır. Bu tanımlara istinaden dağıtım şirketleri tarafından serbest olmayan ve serbest tüketicilere yönelik satışlar perakende satış hizmeti olarak kabul edilmektedir.

Kanun'un 11. maddesi hükmü uyarınca perakende dağıtım hizmeti, EPDK tarafından regüle edilmektedir. Anılan regülasyona açıklık getirmek üzere 26.9.2002 tarih ve 24888 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Doğal Gaz Piyasası Tarifeler Yönetmeliğinin 14. maddesi, serbest tüketicilere uygulanacak satış fiyatına EPDK tarafından belirlenecek bir tavan fiyat sınırlaması getirmektedir. Buna göre EPDK, doğal gaz alım bedeline ÜFE fiyatlarına endekslediği taşıma bedellerinin eklenmesiyle ortaya çıkan fiyatı tavan fiyat sınırı olarak belirlemektedir. Söz konusu taşıma bedeli, dağıtım şirketlerinin toptan satış şirketlerine uygulayacakları hizmet bedelinin üst sınırına eşittir.

Bir başka anlatımla, mevcut düzenlemeler çerçevesinde, dağıtım şirketlerinin serbest tüketicilere yaptığı satışlarda elde edeceği kârın üst sınırı, doğrudan satış yapmayarak, yani diğer toptan satış şirketleri tarafından yapılan satışlar üzerinden elde edeceği taşıma bedellerinin üst sınırına eşitlenmiştir. Bu durumda dağıtım şirketlerinin serbest tüketicilere yönelik doğrudan satışlarında toptan satış şirketleri ile fiyat rekabetine girmesi olası görülmemektedir. Zira dağıtım şirketi fiyat rekabetine girmese de söz konusu satışlara aracılık etmek suretiyle elde edeceği taşıma bedeli garantisine sahiptir.

Yukarıda özetlenen yapının bir diğer sonucu da dağıtım şirketleri tarafından toptan satış şirketlerinin şebekeye erişimin engellenmesine yönelik güdünün ortadan kaldırılmasıdır. Zira dağıtım şirketleri toptan satış şirketleri ile rekabet içinde bulunmamaktadır. Bu halde, bildirim konusu özelleştirme işleminin ihalesinde en yüksek teklifi veren grup dâhil olmak üzere çok sayıda bölgede dağıtım hizmeti sunmakta olan teşebbüslerin birden çok dağıtım bölgesinde faaliyet göstermelerinin rekabet üzerinde olumsuz bir etki yaratması beklenmemelidir.

650 Diğer yandan 4646 sayılı Kanun çerçevesinde dağıtım hizmeti sunan şirketler lisanslarında tanımlanan dağıtım bölgeleri dışında kalan serbest tüketicilere hizmet

sunamamaktadır. Üstelik böyle bir serbesti bulunsa dahi, bu serbestinin dağıtım şirketleri ile toptan satış şirketleri arasında bir rekabetin var olmaması yönüyle herhangi bir rekabetçi kaygıyı beraberinde getirmeyecektir.

660 Sonuç olarak birden çok dağıtım bölgesinin tek bir teşebbüs tarafından kontrol edilmesi yatay düzlemde rekabet üzerinde herhangi bir etki yaratmayacaktır. Nitekim 4646 sayılı Kanun'da dağıtım şirketlerinin yurt çapında sadece iki şehirde lisans sahibi olabileceği, bu sayının EPDK tarafından Kurul kararıyla arttırılabileceği hükme bağlanmıştır. Nitekim hâlihazırda bu sayı 20 olarak tespit olunmuştur.

670 Mevcut düzenleme koşulları altında bir gerçek ya da tüzel kişinin çok sayıda dağıtım bölgesinde faaliyet göstermesinin iktisadi sonucu, anılan kişinin alım gücünün, dolayısıyla doğal gaz sağlayan şirketler üzerindeki pazarlık gücünün artması olacaktır. Bu durumda alım fiyatlarının düşmesinin, iktisadi regülasyonun sonucu olarak tüketici fiyatlarına doğrudan yansımaları beklenmektedir. Neticede dağıtım şirketleri arasındaki yoğunlaşmaların olumlu sonuçlar ürettiği dahi ileri sürülebilecektir. Ancak mevcut regülasyon kuralları uyarınca alım fiyatlarının aşağıya çekilmesinin dağıtım şirketlerinin kârları üzerinde bir etki yaratmayacağı hesaba alındığında söz konusu beklentinin rasyonel bir zemini bulunmadığı vurgulanmalıdır.

680 Bildirim konusu işlem neticesinde Başkent'i devralacak müstakbel teşebbüslerin dikey bütünleşme yoluyla hâkim durumunu güçlendirip güçlendirmeyeceği bahsine gelince, bu noktada tartışılması gereken temel husus, dağıtım şirketlerinin dikey bütünleşik bir yapı içinde aynı zamanda toptan satış ya da ithalat pazarlarında faaliyet göstermesinin serbest olmayan tüketiciler üzerindeki etkileridir. Daha önce ifade edildiği üzere serbest olmayan tüketicilere uygulanan perakende satış fiyatları regülasyona tâbidir. Bu fiyat dağıtıcıların alım fiyatları üzerine (ihalede belirlenen) birim hizmet ve amortisman bedelinin eklenmesiyle elde edilmektedir. Dolayısıyla dikey bütünleşik yapı içinde faaliyet gösteren dağıtım şirketleri aynı kişi/kişiler tarafından kontrol edilen toptan satış şirketlerinden, doğrudan serbest olmayan tüketicilere yansıtacakları yüksek fiyatlarla doğalgaz satın alma eğilimi gösterebileceklerdir. Bu şekilde rekabet hukuku bağlamında sömürücü fiyatlama davranışı ortaya çıkması olasılık dâhilindedir.

690 Ancak 4646 sayılı Kanun'un 7 ve 11. maddeleri bu olasılığı ortadan kaldıracak hükümler ihtiva etmektedir. Nitekim 7. madde kapsamında dağıtım şirketlerinin bir yıl içinde dağıtacakları gazın en fazla yüzde ellisini bir tüzel kişiden satın alabilecekleri, Kurulun rekabet ortamının oluşmasını dikkate alarak bu oranı arttırılabileceği ya da azaltılabileceği hükme bağlanmıştır. Buna ek olarak, Kanun'un 11. maddesinde bu sorunları bertaraf edecek bir hüküm öngörülmektedir. İlgili madde uyarınca dağıtım şirketleri en ucuz kaynaktan gaz temin ettiklerini ispat etmekle yükümlü kılınmıştır. Bu bağlamda bildirim konusu işlem bakımından anılan madde hükümleri yukarıda yer verilen, dikey bütünleşme sonucu sömürücü fiyatın ortaya çıkmasını engelleyecek niteliktedir.

700 Özetlemek gerekirse, bölgesel doğal tekel koşulları altında faaliyet gösteren dağıtım şirketleri arasındaki yoğunlaşmalar, hâlihazırda hüküm sürmekte olan regülasyon kuralları kapsamında, ne yatay ne de dikey ekseninde hâkim durum yaratılması veya mevcut hâkim durumun güçlendirilmesi suretiyle rekabeti ortadan kaldıracak bir etki yaratmayacaktır. Bu itibarla, mevcut düzenlemeler ve uygulamalar ışığında, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir hâkim durum

yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi sonucu rekabetin önemli ölçüde sınırlandırılmasına yol açmayacaktır.

H.4.3.1. Global-AAICM-STFA Ortak Girişim Grubu

710 Başkent'i devralacak Ortak Girişim Grubu'nun söz konusu niyetini ilk beyan ettiği hukuki metin Global, Energaz ve AAICM arasında 20.5.2008 tarihinde imzalanmış olan Mutabakat Mektubudur (Memorandum of Understanding-MoU). STFA söz konusu metinde taraf olarak yer almamasına rağmen, daha sonra tüm tarafların ve STFA'nın da katılımıyla düzenlenen Mutabakat Anlaşması Değişiklik No.1 ile Ortak Girişim Grubu'na dahil olmuştur. 14.7.2008 tarihinde imzalanan ve daha önce yapılmış olan Mutabakat Mektubunun zeyilnamesi niteliğinde olan metinde "tarafların STFA'nın, bu değişikliği imzalayarak MoU'ya taraf olacağını ve Başkent'i alacak olan SPV'nin %10'una sahip olacağını kabul ettiklerini ve bunu İhale Şartnamesi gereğince Belediye'ye bildirdiklerini" belirtmektedirler.

720 Global tarafından gönderilen ve Kurum kayıtlarına 2.7.2008 tarih ve 4167 sayı ile intikal eden yazıda, Mutabakat Mektubu'nun niteliğine ilişkin şu açıklamada bulunulmuştur:

730 *"Daha önce 18.06.2008 tarihli yazımızda açıkladığımız nedenlerle 'Mutabakat Metni'nin bir Ortak Girişim Sözleşmesi gibi değerlendirilmesini, mutabakat metni içeriğinde yer alan hususların Ortak Girişim Sözleşmesi hükmünde olduğunu bu çerçevede, tarafların Ortak Girişim Şirketi'nin kontrolü üzerindeki hak ve yetkilerini düzenleyen hükümlerin temel ilkeler itibarıyla mevcut hali ile muhafaza edileceğini, söz konusu hükümlere yönelik değişikliklerin ise rekabet hukuku perspektifinden bakıldığında herhangi bir değişiklik yaratmayacağını, bununla birlikte MoU'da yer alan hükümler dışında rekabet hukuku terimleriyle herhangi bir yan sınırlama getiren bir hükme yer verilmeyeceğini bilgilerinize sunarız."*

740 Anılan yazıda, söz konusu Mutabakat Mektubu'nun bir Ortak Girişim Sözleşmesi gibi değerlendirilmesi talep edilmekte ve Mutabakat Mektubu içinde yer alan hususların Ortak Girişim Sözleşmesi hükmünde olduğu, tarafların Ortak Girişim Grubu'nun kontrolü üzerindeki yetkilerini düzenleyen hükümlerin temel ilkeler itibarıyla mevcut hali ile muhafaza edileceği, söz konusu hükümlere yönelik değişikliklerin ise rekabet hukuku perspektifinden bakıldığında herhangi bir değişiklik yaratmayacağı beyan edilmektedir. Ayrıca ilerleyen aşamalarda da herhangi bir yan sınırlama getirilmeyeceği taahhüt edilmektedir. Dolayısıyla, Ortak Girişim Grubu'nun ortaklık yapısı ile ilgili tarafların yukarıdaki açıklamaları ve Mutabakat Mektubu, kurulacak Ortak Girişim Grubu'nun ve dolayısıyla Başkent'in yeni kontrol yapısının ortaya konulması için yeterli görülmüştür.

750 Bu çerçevede, öncelikle Mutabakat Mektubu'nun özellikle yönetim kurulunun yapısına ilişkin "Kurum ve Yönetim" başlıklı 21-25. maddelerinin incelenmesi yerinde olacaktır. 22. madde uyarınca Ortak Girişim Grubunun yönetim kurulu 9 üyeden oluşacaktır. Ortak Girişim Grubu ortakları, ilk aşamada, sahip oldukları her tam %11 oranındaki pay için bir yönetim kurulu üyesi atama yetkisine sahiptir. Bu şekilde oluşturulan yönetim kurulunda hala boş üyelik bulunuyorsa, geriye kalan üyelerin, ikinci aşamada, tam %11'lik hisse gruplarının yönetim kuruluna üye ataması sırasında dikkate alınmayan hisselerine sahip olan hissedarların çoğunluğu tarafından atanması öngörülmektedir.

760 Buna göre, ilk aşamada, halihazırda %33,33 oranında pay sahibi olması öngörülen AAICM'in 3 üye, %51,66 oranında pay sahibi olması öngörülen Global'in ise 4 üye atayabileceği hususunda herhangi bir tereddüt bulunmamaktadır. Bu durumda 9 üyeden oluşacağı belirtilen yönetim kurulunun sadece 7 üyesi atanabildiğinden geriye 2 boş üyelik kalmaktadır. Bu noktada da, geriye kalan söz konusu 2 üyenin ikinci aşamada hangi ortak veya ortaklar tarafından atanacağına açıkça ortaya konulması gerekmektedir.

Kurum kayıtlarına 16.7.2008 tarih ve 4534 sayı ile giren yazıda

“Kalan 2 yönetim kurulu üyesinin ise arta kalan yüzde oranlarının %11'in altında kalmayacak şekilde, yani

- 770
- Global-STFA,
 - Global-Energaz,
 - STFA-Energaz,
 - Global-STFA-Energaz,
 - STFA-Energaz-AAICM veya
 - Global-STFA-Energaz-AAICM' nin
- oluşturacağı ihtimaller dahilinde en yüksek orana sahip hissedarlar tarafından atanacağı”*

belirtilmektedir.

780 Ortak Girişim Grubu'nun yönetim yapısının Başkent'in yönetim yapısını nasıl etkileyeceği ise Mutabakat Mektubu'nun 21. ve 23. maddelerinde düzenlenmektedir. Mutabakat Mektubu'nun 21. maddesinde, 21-25. maddelerde yer alan düzenlemelerin mutatis mutandis (gerekli değişiklikler yapılmış olarak) Başkent için de geçerli olacağı belirtilmekte, 23. maddesinde ise tarafların Ortak Girişim Grubu'nda sahip oldukları oy kullanma haklarının Başkent'in toplam 10 üyeden oluşacak yönetim kurulunda⁸ aynen korunacağı ifade edilmektedir. Özetle, Başkent'in yönetim kuruluna Global Holding 4 üye, AAICM ise 3 üye atayabilecek; geriye kalan 2 üye ise Global-STFA, Global-Energaz, STFA-Energaz, Global-STFA-Energaz, STFA-Energaz-AAICM veya Global-STFA-Energaz-AAICM gruplarınca müştereken atanacaktır.

790 Ortak Girişim Grubu'nun yönetim yapısına ilişkin bu tespit ve değerlendirmelerin ardından, anılan yönetim kurulu yapılarının bu kuruluşların kontrol yapılarını nasıl şekillendirdikleri değerlendirilmelidir. 24. maddede, Ortak Girişim Grubu'nun ve Başkent'in yönetim kurulu kararlarının, Mutabakat Mektubu'nun 29. maddesinde yer verilen kararlar dışında TTK hükümlerine göre alınacağı belirtilmektedir. “Ayrılmış Konular” başlıklı 29. madde incelendiğinde ise, bu maddede ayrılmış konu olarak tanımlanan konular hakkında karar alınabilmesi için Ortak Girişim Grubu yönetim kurulundaki 9 üyenin aynı yönde oy kullanması gerektiği görülmektedir. Oy birliği gerektiren söz konusu kararlar, genel iş stratejisinin ve yıllık iş planının onaylanması, kuruluş sözleşmesi değişiklikleri, sermaye artırımları, şirket kurulması/feshi, 800 işletmelerin kurulması/tasfiyesi gibi bir teşebbüsün stratejik kararlarından oluşmaktadır. Bu itibarla, yönetim kuruluna üye atama yetkisine sahip olan ortakların gerek Ortak Girişim Grubu'nun gerekse Başkent'in stratejik kararlarının alınmasında

⁸ Başkent Gaz'ın 1 yönetim kurulu üyesi nihai yapıda %10 paya sahip olacak Ankara Büyükşehir Belediyesi tarafından atanacaktır.

belirleyici etki uygulama imkanını elde edecekleri ve dolayısıyla ortak kontrolünde söz sahibi olacakları anlaşılmaktadır.

810 Yukarıda da ifade edildiği üzere, Global ve AAICM ilk aşamada yönetim kuruluna sırasıyla 4 ve 3 üye atayacaktır. Bu sebeple anılan teşebbüslerin Başkent'in ortak kontrolünde söz sahibi olacakları açıktır. Dolayısıyla Başkent'in kontrol yapısının tam olarak belirlenebilmesi için, esasen, kalan 2 üyenin atanmasında oluşması muhtemel ittifakların incelenmesi gerekmektedir.

820 Anılan ittifak ihtimalleri incelendiğinde, her bir ittifakta STFA ve Energaz'dan en az birinin yer aldığı görülmektedir. Energaz ise daha önce de ifade edildiği üzere Global ve STFA'nın ortak kontrolüne tabidir. Buna binaen, oluşabilecek her bir ittifak bakımından, STFA ya doğrudan ya da Energaz üzerindeki ortak kontrolü sebebiyle dolaylı olarak, kalan 2 yönetim kurulu üyesinin atanmasında söz sahibi olacaktır. Örneğin Global-STFA ittifakı ile kalan 2 yönetim kurulu üyesinin atanması sırasında STFA söz sahibidir. Global-Energaz ittifakında ise kalan üyeler Global ve Energaz tarafından belirlenecek, ancak Energaz Global ve STFA'nın ortak kontrolüne tabi olduğundan nihai olarak STFA'nın veto ettiği üyelerin kurulda yer alması mümkün olmayacaktır. Bir başka deyişle, Global ve AAICM'in yanında yönetim kurulu üyelerinin atanmasında STFA da belirleyici rol oynayacaktır.

Bu itibarla, dosya mevcudu bilgi ve belgeler kapsamında Ortak Girişim Grubu'nun ve dolayısıyla Başkent'in, Global Holding, AAICM ve STFA'nın ortak kontrolüne tabi olacağı kanaatine ulaşılmıştır. Başvuru konusu dosyada taraflarca belirtilmiş olan söz konusu kontrol yapısı üzerinde, Rekabet Kurulunun iznine tabi olacak şekilde değişiklikler yapılması hainde Kurula yeniden bildirilerek izin alınması gerekmektedir.

830 Bu itibarla, mevcut düzenlemeler ve uygulamalar ışığında, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi sonucu rekabetin önemli ölçüde sınırlandırılmasına yol açmayacağı kanaatine ulaşılmıştır.

H.4.3.2. Elektromed

840 Yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere, Elektromed'in herhangi bir doğal gaz piyasası faaliyeti bulunmamaktadır. Dolayısıyla, muhtemel devralma işlemi neticesinde herhangi bir yoğunlaşma söz konusu olmayacaktır.

H.4.3.3. Çalık Enerji

850 Yukarıda ayrıntılı olarak açıklandığı üzere; Çalık Enerji doğal gaz piyasasında Naturel Gaz ile CNG iletim, dağıtım ve satış faaliyeti; ortak kontrolüne EWE ile birlikte sahip olduğu Kayserigaz ve Bursagaz ile doğal gaz dağıtım faaliyeti yürütmektedir. Bununla birlikte, 2007 yılı verilerine göre Çalık Enerjinin ve/veya bağlı şirketlerinin ilgili coğrafi pazar olarak belirlenen "*Ankara ili mücavir alanı*"nda serbest olmayan tüketicilere veya serbest tüketicilere doğalgaz satışı bulunmamaktadır.

850 Dolayısıyla, muhtemel devralma işlemi neticesinde, mevcut düzenlemeler ve uygulamalar ışığında, bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir hâkim durum yaratılması veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesi sonucu rekabetin önemli ölçüde sınırlandırılmasına yol açmayacaktır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre,

- 860 1- Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş.'nin hisselerinin tamamının, blok satış yöntemi ile Global-AAICM-STFA Ortak Girişim Grubuna veya Elektromed Elektronik Sanayi ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.'ye veya Çalık Enerji Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye devri işleminin, 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 7. maddesi ve 1998/4 sayılı "Özelleştirme Yoluyla Devralmaların Hukuki Geçerlilik Kazanabilmeleri İçin Rekabet Kurumuna Yapılacak Ön Bildirimlerde ve İzin Başvurularında Takip Edilecek Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna,
- 870 2- Adı geçen teklif sahiplerinden herhangi biri tarafından gerçekleştirilecek muhtemel devralma işlemi sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığına

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.